

міжнародного співробітництва. Наявність сучасної техніки, комп'ютерних класів, програмового забезпечення, вільної WI-FI зони, електронних навчальних ресурсів тощо сьогодні є необхідним атрибутом освітнього простору університету.

Інформаційний простір сучасного вишу насичує кожну мить перебування студента в його стінах. Його призначення – створення умов, за яких наявність інформації призводить до появи нового знання та нового рівня освіти. Основними компонентами інформаційного простору є: інформаційні ресурси; засоби інформаційної взаємодії; інформаційна інфраструктура [1].

Аналіз наукових джерел показує, що розвиток освіти на сучасному етапі неможливий без залучення студентів університету до науково-дослідної роботи. Це пояснюється тим, що трансформаційні процеси в суспільстві набули такої сили та динамічності, що активно впливають на систему освіти і потребують від молодого фахівця не лише знань та умінь професійної діяльності, але й умінь досліджувати змінні процеси, оцінювати їх. Сучасна вища школа впевнено набуває статусу школи мислення, а наукова діяльність студентів у ній – вектору формування професійної компетентності.

Для сучасних студентів вищих навчальних закладів характерна самостійність мислення, активність і впевненість у своїх силах. Вони здатні до продукування нових ідей, і більш схильні до отримання навчальної інформації через практико-орієнтовані дії аніж через вивчення теоретичних джерел. Це робить можливим залучення їх з першого курсу до самостійних пошуків у професійній сфері, що сприяє формуванню дослідницького характеру їхньої подальшої роботи.

Потрібно зазначити, що в сучасному університетському середовищі присутня етнічна, національна й масова культура. Студенти несуть у виш еталони культури, які пов'язані з їх етнічною та соціальною приналежністю. Культурне середовище університету виступає в даному контексті об'єднуючим фактором. У такому середовищі відбувається процес залучення до традицій інших народів; розвиток здібностей і талантів, що виявляється в етнічній творчості; формування корпоративної культури.

Таким чином, університетський освітній простір визначає етичні стандарти академічної діяльності, які виконують роль ціннісно-нормативного регулятива навчальної і наукової взаємодії усіх суб'єктів педагогічного процесу.

Список використаної літератури

1. *Беленька Г.* Освітній простір університету як умова формування професійної компетентності випускника /Г.Беленька //Наукові записки НДУ імені М.Гоголя. Серія: «Психолого-педагогічні науки». – 2015. – № 4 – С. 19-24.
2. Бухарестська декларація з етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європейському регіоні (2004). // Режим доступу: <http://www.sde.ru/files/t/pdf/2.pdf>
3. *Семенов О., Вовк М.* Академічна культура дослідника в освітньому просторі університету / О. Семенов, М. Вовк // Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 284 с.

Альона ТКАЧЕНКО

«УНІВЕРСИТЕТ БЕЗ КОРДОНІВ»: ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

Питання університетської освіти було актуальним завжди, від часів появи першого університету і до сьогодні. Університет споконвіку є джерелом набуття фундаментальної підготовки особистості за обраною спеціальністю, місцем, де старші покоління ділилися власним науковим і професійним досвідом із молодшим, інструментом соціальних змін в різноманітних сферах суспільного життя.

Для XXI століття характерним є процес всесвітньої глобалізації та інформатизації, що здійснює неоднозначний вплив на розвиток різних галузей життєдіяльності людини, в тому числі й галузі освіти. Швидкий темп науково-технічного прогресу у третьому

тисячолітті детермінує трансформаційні процеси, що відбуваються в освіті: з'являються інноваційні технології навчання, інноваційні способи отримання знань, змінюється характер відносин у системі «викладач-студент».

Україна на початку XXI століття обрала курс на євроінтеграцію, демократизацію суспільства та гуманітаризацію освіти. Говорячи про процес гуманітаризації освіти, не можна не згадати Болонський процес – діяльність європейських країн, спрямовану на узгодження системи освіти. Болонська конвенція закріпила шість основних принципів навчального процесу у вищій школі, серед яких: введення двоциклового навчання; запровадження системи кредитів; контроль якості освіти; розширення мобільності студентів; забезпечення працевлаштування випускників; забезпечення привабливості європейської системи освіти.

Ми можемо спостерігати, що рішенням про приєднання України до Болонського процесу, від 19 травня 2005 року, було не просто реформовано тодішню українську систему освіти, а й дано поштовх на ствердження нових форм навчання, серед яких, на сьогоднішній день найбільш актуальною є саме дистанційна система навчання [3].

Аналіз наукових праць показує, що дана проблема вивчалася такими вченими: історія розвитку дистанційної освіти у світі (С. Галецький, Т. Пилаєва, С. Ястремська та ін.), впровадження у педагогічну практику ідей дистанційної освіти (О. Андреев, Є. Полат, В. Биков, М. Моїсеєва та ін.), становлення дистанційної системи в Україні (В. Плющ, С. Сисоєва та ін.). Теоретико-методичні засади дистанційної освіти обґрунтовано у монографіях В. Гриценка, П. Воловик, Г. Козлакової, С. Кудрявцевої та ін.

Мета нашого наукового пошуку полягає у розкритті сутності й особливостей нової форми університетської освіти в світі – «університету без кордонів», під яким ми розуміємо саме систему дистанційної освіти.

Дистанційне навчання – форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі [1, с. 320].

Першою, відомою дотепер, згадкою про організоване дистанційне навчання вважається реклама в Бостонському Віснику 1728 року, в якій Калєб Філіпс стверджував, що кожна людина, яка проживає в сільській місцевості та хоче навчатися, може щотижня отримувати листи із завданнями і бути не гірше навченою, ніж люди, що навчаються в Бостоні. Досліджуючи історію виникнення і становлення дистанційної освіти, неможливо не згадати «матір» американського заочного навчання – Анну Еліот Тікнер, яка була засновницею Товариства заохочення домашнього навчання в Бостоні та якій належить ідея листування між викладачем та студентом. Цікавий факт, більшістю студентів були жінки, які на той час лише почали здобувати доступ до вищої освіти [2].

Важливу роль у розвитку і становленні дистанційної освіти відіграв Лондонський університет, який, починаючи з 1836 року функціонував як екзаменаційний університет, особливістю якого було те, що аби скласти іспити, не обов'язково було бути студентом цього університету.

Впродовж XX століття, особливо у першій половині, було створено чимало приватних заочних шкіл. З другої половини XX століття починається нова ера в розвитку освіти, виникають та розвиваються школи та університети, які повністю поклалися на методи дистанційного навчання і давали змогу навчатися усім бажаючим. Наприкінці XX – початку XXI століття з появою нових складних технологій, змінюється і уявлення про дистанційну освіту, основою якої стають комп'ютерні технології [2]. Отже, дистанційна освіта пройшла тривалий історичний шлях становлення та розвитку, на який впливав не тільки науково-технічний прогрес, але і рівень розвитку суспільства.

На сьогоднішній день система дистанційного навчання в Україні є доволі популярною, хоча знаходиться в процесі становлення і розвитку. На відміну від зарубіжних моделей, українська дистанційна освіта є більш демократичною. Завдяки такій формі освіти студенти удосконалюють вміння самостійно знаходити, накопичувати, аналізувати та переосмислювати наукову інформацію, перетворювати її у систему знань; навчаються самостійно орієнтуватися в складному інформаційному просторі. Крім того, позитивним показником дистанційного навчання є доступність такого навчання усім верствам суспільства, а також широка джерельна та технологічна база.

Аналіз наукової літератури, практична діяльність свідчить про те, що дистанційна освіта має і цілу низку недоліків. Не за усіма спеціальностями можна навчатися дистанційно, оскільки вивчення багатьох навчальних дисциплін потребують безпосередньої взаємодії з викладачем, передбачають виконання складних лабораторних практикумів в аудиторіях вишу. Не останню роль відіграє і людський фактор у процесі навчання: деякі викладачі мають неповторний особистісно-професійний вплив на студентів, особливо викладачі педагогічних університетів, що підтверджує концептуальну ідею К. Ушинського «Особистість формується Особистістю».

Також, при дистанційному навчанні виникають негативні аспекти її впровадження: недостатнє технічне оснащення закладів вищої освіти, відсутність стандартизації навчальних контентів, складність у створенні інформаційно-освітнього середовища, якість опанування викладачами і студентами платформ дистанційної освіти, якість виконання завдань студентами та якість оцінювання знань студентів тощо. Отже, дистанційна система освіти досить неоднозначна і має як позитивні, так і негативні риси.

З огляду на перераховані вище недоліки та переваги дистанційної форми навчання, українське студентство має неоднозначне ставлення до даного явища. Оскільки на сьогоднішній день в Україні немає по-справжньому якісної технологічної бази вищої освіти, то і сама дистанційна система не може стовідсотково задовольнити потреби студентства і надати той рівень знань, який мала б. Значний відсоток українських студентів та викладачів негативно відноситься до нової форми університетської освіти саме з причини, що вона не в змозі в повній мірі забезпечити в майбутньому наявність професійно-кваліфікованих фахівців в різних галузях наукової та трудової діяльності.

Тому першочерговим у розвитку дистанційної освіти в Україні є вирішення наступних завдань: створення організації компетентних фахівців, яка буде займатися розробкою стандартизації дистанційної освіти, нормативно-правовим забезпеченням її розвитку на всіх етапах освітнього процесу; створення єдиної корпоративної системи контролю за розвитком дистанційної форми навчання та єдиної бази електронних ресурсів; своєчасне надання інформації про нові джерела й засоби дистанційної освіти, інноваційні цифрові технології та способи отримання достовірної наукової інформації у світовій мережі Інтернет; визначення перспективних напрямків дистанційного навчання у професійній підготовці фахівців.

Таким чином, «університет без кордонів», як нова форма отримання освіти в світі, надає молоді можливості будувати власну траєкторію здобуття якісної професійної освіти відповідно власних здібностей та індивідуальних можливостей.

Список використаної літератури

1. *Веремчук А.* Проблеми та перспективи дистанційного навчання у ВНЗ / А. Веремчук // Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2013. – № 7. – С. 319-325.
2. *Галецький С.* Історія розвитку дистанційної освіти у світі / С. Галецький // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – Випуск 1. – 2018 р. – С. 11-16.
3. *Опачко М. В.* Реалізація цілей і завдань Болонського процесу: реалії та перспективи / М. Опачко, Л.Л. Шимон // Інноваційна педагогіка. – 2017. – Вип. 1. – С. 7-12.